

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologiæ Moralis

Busenbaum, Hermann

Monasterii Westphaliæ

Cap. II. De ministro Sacramentorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40957

CAPUT II.

De ministro Sacramentorum.

DUBIUM I.

Quid requiratur, ut Minister det valide
Sacramentum.

Resp. Ad valorem Sacramenti in Ministro
non fides vel probitas sed præter potestatem (&
jurisd. & ionem in quibusdam) requiritur inten-
tio, seu voluntas, saltem virtualis & absoluta, vel
huic æquivalens, faciendi non tantum externum
illum actum, sed Sacramentum, vel saltem id
quod facit Ecclesia, vel quod Christus instituit.
Est Communis ex *Trid. sess. 7. Can. 11.* Ratio
prioris partis est quia Sacramenta operantur, non
ex dispositione Ministri, sed virtute divina, secun-
dum institutionem & meritum Christi. Ratio
posterioris, quia ad consecutionem Sacramenti, re-
quititur talis intentio, quæ actionem determinet
ad esse Sacramentale, tollatque indifferentiam
verborum & actionum: talis autem non est in-
tentio solius actionis externæ, quæ ad alios fi-
nes, v. g. ad ludum, potest referri.

Dixi I. *saltem virtualis*: tum quia non sufficit
interpretativa, vel habitualis (qualis etiam pot-
est esse in ebrio, & dormiente) cum actus ab ea
procedens non sit humanus & deliberatus, seu

liber

liber in se: dum quia actualis, qua scilicet actu intendis, & vis hoc facere, etsi melior sit & consultata, non tamen requiritur: cum enim ea non sit in nostra potestate, & homofacile distribatur, nimis durum & plenum scrupulis fuisset, si hanc Christus requisivisset. Virtualis autem dicitur, quæ ex actuali præcedente relicta, durat in aliqua actione, vi illius incepta & continuata; ut si ex intentione baptizandi, vel celebrandi, vadas ad Ecclesiam, sacras vestes induas, altare vel baptisterium accedas, etsi interim omnia alia cogites. Ratio, quia hoc sufficit, ut actio illa sit humana, & moralis. *Lay. l. 5. t. 1. c. 5.* Unde resolves.

I. Si Sacerdos habens forte ante se panem, recitet fictum, & verba Christi, non ideo consecrat.

II. Impotens rationis, ebrius, vel somnians, non conficit Sacramentum, etiamsi ante ebrietatem, vel somnum id intenderit: quia non agit humano modo. *Laym. l. c.*

III. S. Athanasius in lusu puerili verè baptizavit quia intendit facere, quod viderat in templo fieri ab Episcopo.

IV. Hæreticus validè baptizat, & contrahit matrimonium, etsi non credat hoc esse Sacramentum, videat & contemnat; imò etsi nolit facere, quod facit Ecclesia Romana, sed quod sua, falso putans non Romanam, sed suam esse verà; etsi etiam per hoc nolit conferri gratiam. Ratio, quia intentio generalis, quæ vult quod Christus instituit, prævalat intentioni provenienti ex errore privato. *Boz q. 3 p. 2. num. 9. Surr. Fill. &c.*

V. Non debet repetere sub conditione conse-

crationem, qui in ipsa fuit distinctus; vel qui
nores hostias ad altare detulit, de quibus ma
rem consecrans, non explicite cogitavit, nec
textit.

Dixi II. *Absoluta*: quia conditionata super
dit effectum, quod, præterquam in matrimonio
fieri non potest. *Vnde resolves.*

I. Validum est Sacramentum, collatum
e conditione præterita, aut præsentis necessaria
contingente, si conditio verè sit impleta:
absolvo te, si vis dimittere concubinam, si cap
es: baptizo te, si non es baptizatus; *Ben. Jus
sum. 18..*

II. Nullum est Sacramentum, datum sub con
ditione futura, siue sit hæc contingens, ut abso
vo te, si restitues, si dimiseris concubinam, &
siue necessaria: adjecta animo suspendendi Sacra
mentum, ut absolvo, si cras sol oriatur. *Ben. Jus
sum. Con. etc.*

III. Dubium est Sacramentum, collatum sub
e conditione occulta, humano modo incognoscibi
bili: v. g. baptizo si es prædestinatus, si Deus vo
det te hoc anno moriturum.

IV. Graviter peccat, qui administrat Sacra
mentum (excepto Matrimonio) sub conditio
ne, non solum futura, (quod semper est mortale)
sed etiam præsentis, aut præterita; siue in se sit
profus occulta, quod etiam est mortale; siue
humano modo cognoscibili, quod tamen dubi
um est, si fiat ex causa rationabili: raro veniale
est, si fiat ex causa non rationabili: Ratio, quia
aut nullum facit Sacramentum, aut dubium, aut
validum

validum quidem, sed non sine nugatione in se
gravi. v. Bonas. l. c. Suar. Con. Ec. Scholast.

DUBIUM II.

Quid requiratur in Ministro, ut licite
ministret?

Resp. I. Præter eã, quæ ad valorem requirun-
tur, requiritur probitas, sive ut sit in gratia: tum
quia Christo, cujus est Minister, debet se confor-
mare: tum quia sancta sanctè sunt tractanda:
tum quia ad hoc quidam singulariter ordinan-
tur, & gratia peculiari donantur, ac proinde hoc
curare præ aliis sunt obligati. Ita Laym. l. c. &
commun. Unde resolves.

I. Peccat graviter, qui conficit Sacramenta,
non habens sufficientem jurisdictionem, vel de-
bita rationabiliter dubitans, vel qui censurâ est
prohibitus.

II. Non licet Sacerdoti administrare Sacra-
menta, cum attritione cognita: quia adhuc est
extra statum gratiæ, Bon. q. 3. p. 2. §. 1.

III. Non tamen necessariò præmittit confes-
sionem. (nisi velit celebrare) etsi sit consultius:
quia de hoc nullum est præceptum: & ad delin-
dum mortale sufficit contritio. Vasq. d. 136. cap. 1.
Card. de Lugo d. 8. §. 9.

IV. Minister Sacramenti ad id ordinat⁹, si con-
ficiat & ministret solemniter in mortali, v. g. si
baptizet, vel celebret, peccat mortaliter toties,
¶ 6 quo-

quoties (quod etiam verum esse voluit *Syl.* *def. & Bonac. Gran. con. t. 3. d. 5. d. 5.* de Diaconis ex speciali commissione baptizante) nisi sit periculum sit in mora, nec possit tam cito conteri, aut conteri: eo enim casu baptizare, vel absolvere moribundum, in statu peccati, non irreverentiam, docet *Card. de Lugo d. 8. §. 9. m. 1.*

Dixi I. *ad id ordinatus*: etsi enim Laicus in necessitate baptizet, cum conscientia peccati mortalis, non peccare mortaliter, docet *Con. l. r. §. 1. c. 5. q. 10. ex Suar. &c.*

Dixi II. *solemniter*: nam si sine solemnitate baptizet, excusat à mortali *Suar. Con. Fill. l. r.*

V. Alii qui conficiunt & ministrant, non peccant mortaliter, v. g. cum Laici in necessitate baptizant, vel ministrant sibi invicem Matrimonium in mortali. Ita contra *Syl. v. Vasq. & alios*, docet *Suar.* cum aliis: qui tamen vult eos peccare mortaliter, quatenus hoc in mortali suscipiunt. Ita etiam *Fill. Fern. Sanch. Con. q. 64, a. 6. dub. 1.*

VI. Qui ministrat, etsi non conficiat: ubi assistiam, in mortali, peccat mortaliter, ut habet communis. *Suar. Fil. Laym. Bon. & aliorum*, contra *Vasq.* cuius sententiam *Diana* rectè notat esse probabilem, sive sit Sacerdos, sive Diaconus, ut *v. p. 3. t. 4. R. 195.* Idem docet *Card. de Lugo d. 1. num. 155.* Et quidem aliqui putant, tot mortalia committi, quot communicantur: quod minus videtur probabile, cum mortaliter non sit nisi una distributio, & una indigna administratio. Ita *Tann. 2. 2. Henric. Fill. n. 87. &c. contra Ben. & Coy.*

VII. Etsi probabile sit, quod docet Sylv. *Cast. Fill. tom 1 l. cap. 6. num. 87. Navar. & Sa. V. Ordo. Diaconum & Subdiaconū*, si cum mortali in ordine suo ministret, item Sacerdotem, & Episcopum, si sacramentalia exerceat: nuptias, aquam benedicat: altaria, templa, vasa consecret, concorsetur, Eucharistiam de loco in locū transferat, peccare mortaliter. Contrarium tamen videtur verius, ut docet *Suar. Vsq. Laym. Con. q. 64 a. 6. dub. 1. Car. de Lugo l. c.* Ratio, quia hæ actiones non tendunt proxime ad sanctificationem animæ, ex opere operato, sicut actiones sacramentales.

VIII. Non videtur vera esse sententia, quæ docet esse mortale, tangere in mortali corporalia: calices, reliquias &c. *Sayr. Suar. Bon d. 1. q. 3. p. 2.* Quod si quis in mortali, (etiam Laicus in necessitate) elevet de terra Eucharistiam non videtur aliud agere, quàm si Christū in hac vita lapsum ele- vasset: sec^o tamē, si quis id extra necessitatē temerè præsumat, exemplo *Ozæ, Bon d. 1. q. 2. p. 2. n. 12*

Resp. II. Requiritur præterea, ut exhibeat ac- cuset, non tantum quæ ad substantiam Sacra- menti sunt necessaria, sed etiam quæ ad decorem, & ex natura rei, sive ex præcepto Ecclesiæ, spe- ctant. Ratio prioris, quia alioqui Sacramenta de- honestat, & tractat indignè. Ratio posterioris, quia Sacramenta sanctè sunt tractanda & præcep- ta Ecclesiæ obligant in conscientia. *Vnde respo. ves.*

I. Peccat ministrans mortaliter: si utatur ma- teriâ, vel formâ falsâ, vel (extra necessitatem) du- biâ, *Bon. d. 1. q. 2. p. 1. num. 32. 2.* si omittat inten- tionem

Z 7

tionem requisitam. Quod si verò dubiū oriatur, & non tantū inanis scrupulus, (is enim rejici debet) an forma fuerit legitima, vel an legitime & integrè prolata, tunc etsi speculativè probabile sit, formā esse legitimā, in praxi tamen iteranda erit sub conditione, quia tutius hic eligendū est.

II. Peccat quoque, (graviter vel leviter pro gravitate materiæ) 1. qui verba formæ corruptè, inarticulatè, indevotè pronunciat. 2. Qui materiam, vel formam, vel cæremonias, contra Ecclesiæ morē, quamvis accidentaliter, sine causa mutat, vel omittit. Quod si fiat ex contemptu, est mortale; si ex negligentia, sæpe est mortale, quādo ea magna est, & in re gravi v. *infr. c. 4. d. 1.*

III. Peccat graviter, qui ministrat Sacramentum publico peccatori, vel aliter indigno, nisi indignitas sciatur ex confessione, vel sit occulta indignitas, & ex negatione sequeretur infamia, ut patet ex praxi Ecclesiæ, & Christi, qui Judæ Eucharistiam dedit. Gravius peccaret, qui, ne daret indigno, porrigeret ei hostiam non consecratam, etsi sic cum eo convenisset; aut qui non audens indignè celebrare, simularet Missam, edens hostiam non consecratam, quia quantum est ex se, dat occasionem Idololatriæ: *vid. Bon. d. 1. q. 6. p. 4. Suar. Con. Eccl. Scholast.*

CAPUT III.

De suscipiente Sacramentum.

DUBIUM I.

Quæ dispositio requiratur ad valorem Sacramenti, in suscipiente?

Resp.